

Archeologie in Utrecht

**Informatie, adressen
en procedures**

Gemeente Utrecht

Utrecht.nl

Archeologie in Utrecht

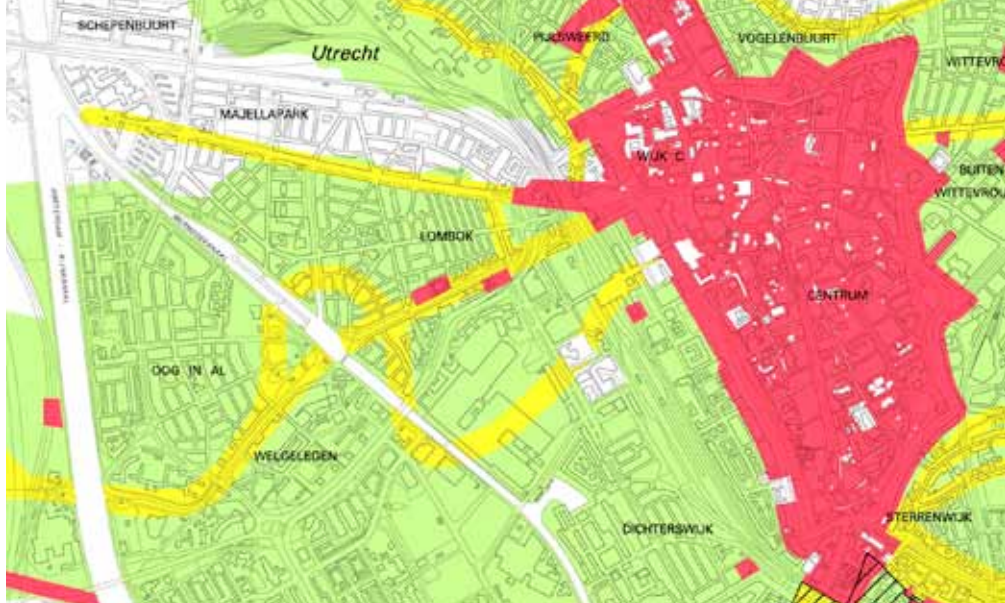
De Utrechtse bodem zit vol waardevolle resten uit het verleden. Daarom mogen er vaak alleen onder bepaalde voorwaarden bouw- of grondwerkzaamheden worden verricht. Zo kan er eerst archeologisch onderzoek nodig zijn. Heeft u bouwplannen of bent u toevallig op een archeologische vondst gestuit? In deze folder leest u wat u in dergelijke gevallen moet doen.

Achttiende-eeuws parfumesje, waar deels de parfumesje nog in zit. Het flesje is gevonden bij de Walsteeg.

Bewoningsgeschiedenis

De oudste sporen van bewoning in Utrecht dateren uit de prehistorie, toen jager-verzamelaars en later de eerste boeren verbleven op de hoge delen in het rivierenlandschap van Rijn en Vecht. In de Romeinse tijd vormde de Rijn de noordgrens van het Romeinse rijk. In de grenszone langs de Rijn, de zogeheten limes, bouwden de Romeinen forten, wachttorens, burgernederzettingen, waterwerken en wegen. In Utrecht zelf, maar ook bij grootschalige opgravingen in de wijk Leidsche Rijn, zijn veel bijzondere vondsten uit de Romeinse tijd gedaan, waaronder enkele schepen, resten van wachttorens, munten, sieraden en wapens. In de vroege middeleeuwen groeide Utrecht uit tot een belangrijk kerkelijk, bestuurlijk en economisch centrum. In de late middeleeuwen was Utrecht lange tijd de belangrijkste stad van Nederland, wat nu nog duidelijk zichtbaar is in de vele

Op de Archeologische Waardenkaart, waarvan hier een uitsnede, staat aangegeven waar in de gemeente Utrecht archeologische resten te verwachten zijn.

middeleeuwse kerken, kloosters en overige gebouwen.

Archeologiebeleid

Om de omgang met archeologische waarden in de bodem goed te regelen heeft de gemeente Utrecht in 2009 de Verordening op de Archeologische Monumentenzorg vastgesteld. Bij deze Verordening hoort een Archeologische Waardenkaart, waarop staat aangegeven in welke gebieden in de gemeente archeologische resten verwacht worden en/of aanwezig zijn.

Archeologievergunning

Als u gaat bouwen of slopen, of andere grondwerkzaamheden gaat uitvoeren in een gebied waarvoor volgens de Archeologische Waardenkaart een archeologische waarde of

verwachting geldt, heeft u mogelijk een archeologievergunning nodig. Op de Waardenkaart, in te zien op www.utrecht.nl in het digitaal loket, onder product 'archeologie, vergunning en onderzoek', kunt u zelf zien of voor uw plangebied een archeologische verwachting of waarde staat aangegeven:

Witte gebieden op de kaart: geen archeologische waarde of verwachting. Voor bodemversturende werkzaamheden in witte gebiedsdelen is geen archeologievergunning nodig.

Groen: archeologische verwachting, als u bodemversturende werkzaamheden gaat uitvoeren met een oppervlakte groter dan 1000 m² en dieper dan 30 cm (gebieden met streeparcering) of 50 cm (gebieden zonder

streeparcering), heeft u een archeologievergunning nodig.

Geel: hoge archeologische verwachting: als u bodemverstorende werkzaamheden gaat uitvoeren met een oppervlakte groter dan 100 m² en dieper dan 30 cm (gebieden met streeparcering) of 50 cm (gebieden zonder streeparcering), heeft u een archeologievergunning nodig.

Rood: hoge archeologische waarde: als u bodemverstorende werkzaamheden gaat uitvoeren met een oppervlakte groter dan 50 m² en dieper dan 30 cm (gebieden met streeparcering) of 50 cm (gebieden zonder streeparcering), heeft u een archeologievergunning nodig.

Procedure archeologievergunning

De archeologievergunning kunt u aanvragen met het formulier dat u kunt downloaden op www.utrecht.nl in het digitaal loket, onder product 'archeologie, vergunning en onderzoek'. Op het formulier staat aangegeven welke bijlagen u moet meesturen. De gemeente kan u nog vragen om extra stukken. Voordat u een archeologievergunning aanvraagt, kunt u het beste eerst overleggen met één van de gemeentelijke archeologen. Deze kan u vertellen welke stukken u bij uw aanvraag moet meesturen, hoe de procedure verloopt, en of u eventueel een archeologisch onderzoek moet laten uitvoeren. Dit overleg kan

In 2003 is het Romeinse schip De Meern 1 geborgen. Het schip, dat nog geheel intact was met alle gereedschappen van de schipper er op aanwezig, zal vanaf 2015 in Castellum Hoge Woerd tentoongesteld gaan worden.

Reconstructie van een vroegmiddeleeuwse opslagschuur, gemaakt aan de hand van archeologische sporen.

vaak telefonisch, maar als dat nodig is, kunt u ook een afspraak maken.

Op een aanvraag voor een archeologievergunning is de reguliere procedure van de Algemene wet bestuursrecht (Awb) van toepassing. Dit betekent dat de gemeente binnen 8 weken na ontvangst van uw aanvraag een beslissing over de aanvraag moet nemen. Als u het niet eens bent de beslissing van de gemeente, kunt u bezwaar indienen. Ook andere belanghebbenden kunnen bezwaar aantekenen. Als er bezwaar wordt aangetekend, neemt de gemeente de beslissing opnieuw in overweging. Archeologievergunningen worden gepubliceerd op www.officielebekendmakingen.nl.

Aan de archeologievergunning kunnen voorwaarden verbonden worden met betrekking tot eventueel nog uit te voeren archeologisch onderzoek en/of de bescherming van archeologische waarden in de bodem, zoals door planaanpassing.

Archeologisch onderzoek

Mogelijk moet u een archeologisch onderzoek laten uitvoeren voordat u een archeologievergunning kunt krijgen. Of en welk onderzoek noodzakelijk is, hangt af van uw situatie. U wordt geadviseerd om uw plannen zo vroeg mogelijk met de gemeente te bespreken, bij voorkeur voordat u een omgevingsvergunning en/of archeologievergunning aanvraagt. De gemeente zal u vertellen welk

Voorafgaand aan de aanleg van de HOV-busbaan kwamen op het Janskerkhof verschillende middeleeuwse begravingen tevoorschijn.

In 2005 werd bij onderzoek naar het Brigittenklooster een prachtige gouden ring gevonden. De vijftiende-eeuwse ring toont in reliëf het gelaat van Christus met de zegenende hand van God en een duif die symbool staat voor de Heilige Geest.

Bij onderzoek bij Grand Hotel Karel V werd in 2007 een Romeins grafveld gevonden. Deze grafgraven lagen in het graf van een kindje van ongeveer zes maanden oud dat daar in de tweede eeuw na Chr. is begraven.

onderzoek moet worden uitgevoerd en aan welke voorwaarden het onderzoek moet voldoen. De gemeente kan ook met u bekijken of het mogelijk is uw plannen zodanig vorm te geven dat een archeologisch onderzoek niet nodig is.

U moet de uitvoering van het archeologische onderzoek zelf regelen. Archeologische veldonderzoeken mogen alleen worden uitgevoerd door bedrijven of gemeenten met een opgravingsvergunning. Een lijst van bedrijven met een opgravingsvergunning kunt u vinden op www.sikb.nl op de pagina archeologie, onder de tab 'gecertificeerden en vergunninghouders archeologie'. In sommige gevallen kan de gemeente Utrecht het onderzoek voor u uitvoeren.

Bedrijven en gemeenten moeten zich bij de uitvoering van archeologische onderzoeken houden aan landelijke richtlijnen, die zijn vastgelegd in de Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie (KNA). Voor onderzoeken binnen de gemeente Utrecht zijn door de gemeente aanvullende richtlijnen opgesteld, in te zien op www.utrecht.nl in het digitaal loket, onder product 'archeologie, vergunning en onderzoek'.

De kosten van het archeologische onderzoek moet u zelf betalen. Dat is zo vastgelegd in de wetgeving. Verder worden voor de archeologievergunning leges bij u in rekening gebracht en worden de eventuele kosten van de beoordeling van het archeologische onderzoek door de gemeente aan u doorberekend. Een

overzicht van producten en tarieven kunt u vinden in de Legesverordening 2014, in te zien op www.utrecht.nl/bouwen-en-verbouwen/tarieven

Vondstmeldingen

Als u geen vergunning nodig heeft, maar tijdens de werkzaamheden toch archeologische vondsten doet, bent u volgens de Monumentenwet verplicht deze te melden bij de gemeente Utrecht. Ook als u bij toeval, bijvoorbeeld bij werkzaamheden in uw tuin, op een omgeploegde akker of op de storthopen van een bouwproject, een archeologische vondst doet, bent u wettelijk verplicht deze te melden. U moet de vondsten gedurende 6 maanden ter beschikking houden voor onderzoek. De kosten van een eventueel onderzoek worden in dat geval betaald door de gemeente.

Vermeld bij een vondstmelding de volgende gegevens:

- naam en contactgegevens vinder
- omschrijving van de vondst
- de vindplaats
- datum met jaar wanneer de vondst is gedaan
- vondstomstandigheden (akker, verbouwingswerkzaamheden, etc.)
- hoe het is gevonden (bij toeval, met een metaaldetector)
- waar de vondst zich momenteel bevindt

Contact

Als u na het lezen van deze folder nog vragen heeft of een vondstmelding wilt doen, kunt u contact opnemen met de Afdeling Erfgoed via tel. 030 - 286 39 90 of mail archeologie@utrecht.nl.

Tijdens het archeologisch onderzoek voor de bouw van DOMunder op het Domplein zijn in de afgelopen jaren veel bijzondere vroegmiddeleeuwse munten gevonden. Mogelijk behoren ze tot één muntschat.

Colofon

Tekst

Gemeente Utrecht

Uitgave

Gemeente Utrecht, juni 2014

Vormgeving

Grifontwerp, Utrecht

Illustratieverantwoording

Afdeling Erfgoed, gemeente Utrecht

Voor meer informatie:

Afdeling Erfgoed, gemeente Utrecht

030 - 286 39 90

archeologie@utrecht.nl